

„Kje sem?“ je vprašal.

„Tu pri nas, pri meni, Štefan,“ je odgovorila Cilka.

Štefan se je nasmehnil radosti, ko je ugledal ob postelji Cilko in Roberta in Mlakarja, ki se je vzdramil iz svojega premišljevanja in stopil k vznožju.

„Zdi se mi, da sem spal, neizrečeno dolgo spal. Tako blažen je bil ta sen, kot bi me vanj zazibali angelci. Morda bi bilo bolje, da bi se ne prebudil nikdar več.“

„Ne govori tako, Štefan, radi mene ne!“

„Radi tebe, Cilka? Da, res morda, in radi matere. — Kdo me je rešil?“

„Robert te je otel smrti,“ je dejal Mlakar.

„Ti, Robert, ti, ki si pretrpel zastran mene toliko gorja?“

Dvignil se je in sedel in objel prijatelja in se razjokal.

„Čujta, Cilka in Robert, čujte, oče Mlakar! Razodeti vam imam veliko skrivnost svoje duše. Morda vas bo presenetila, a upam, da ne ostane radi nje nobene sence srda name v vaših srcih. Cilka, odpovedal sem se ljubezni do tebe, odpovedal radi matere. Čuj me in ne strmi in ne jokaj! In Vi, oče Mlakar, poslušajte mirno! In ti, Robert, raduj se! — Glejte, v oni strašni noči, ko je viselo življenje moje matere samo na drobni nitki, sem premišljal velike in strašne stvari o ljudski govorici o črnošolcu, o svojem umrlem očetu, o materi, o tebi, Cilka, in tebi, Robert, in o smrti. Vsak trenutek sem posluhnil in se bal, da pristopi in upihne luč moji materi. V tisti grozoti, v tistem strahu sem zaslutil, da je treba odpovedi, treba žrtve. In sklenil sem, da se vrnem na prejšnjo pot, če ozdravi mati. V dušo se mi je tedaj naselil mir in videl sem lepo sliko pred

seboj. Ob materini postelji sta stala vidva, Cilka in Robert, in sta si podajala roki v večno združitvev. Oprosti mi, Cilka, oprostite mi tudi Vi, oče Mlakar! Nocojšnji dogodek je pokazal, da nima črnošolec mirnega koticčka na svetu. Zato moram nazaj v samoto. Cilka in Robert, vidva pa bodita srečna, mož in žena!“

Sklenil je njuni roki. Ni se branila Cilka, dasi ji je bilo v srcu težko in so goste solze tekle po licu, ni se branil Robert, ki so se mu obudili novi upi. Cilka se je spomnila Barbinega prokletstva, in zdelo se ji je, da bi bila morda nesrečna s Štefanom. Zato je smatrala za božji migljaj njegovo odpoved, za lepo željo njegovo prikazen o ženinu in nevesti. Oče Mlakar je malo mrmral, potem pa rekel: „Najbolj pametno bo menda tako.“

Pred jutrom se je vrnil Štefan k materi in ji govoril o ljudski besnosti, o svoji nezgodi, o Cilkinih solzah, o Robertu.

„Pred solničnim vzhodom moram oditi,“ je dejal potem. „Ljudje mislijo, da sem mrtev. Če me zagledajo, se jih morda iznova poloti divjost. Obup in beda, ki jim grozi radi toče, jih izpremeni v živali. Ko izprevidijo, da so me sodili napačno, jim bo žal.“

Mati je jokala, sin se je odpravljaj. Ko se je preoblekel in vzel potno palico in majhen kovčeg v roke, se je poslovil.

„Zbogom, mati! Ne skrbite zame! Ne zgodi se mi ničesar. Zunaj vasi me čakata Robert in Mlakarjev hlapec s konjem. Ozdravite skoro popolnoma!“

„Bog s teboj, moj sin!“

Objem, materin križ na čelo in blagoslov — črnošolec gre nazaj v samoto. —

Vstaja jutro za gorami, vstaja dan — —

SANJE LJUDI.

Zložil I. Mohorov.

Sanje — močnih last ljudi:
Skozi življenje gredo,
pišejo mogočna dela
s tisočev krvjo.

Sanje — šibkih last ljudi:
skozi življenje gredo,
svetle pesmi solncu,
Himeri pojo . . .

